

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Contact
Ingvill Meinich
93032014
ingvill.meinich@telia.noSendt på e-post til firmapost@nkom.no

Innspill til høringsnotat om overordnede rammer for tildeling av 26 GHz-båndet av

1 Innledning

Telia Norge AS ("Telia") viser til Nasjonal Kommunikasjonsmyndighets ("Nkom") høringsnotat om overordnede rammer for tildeling av 26 GHz-båndet av 18. mars 2024 med høringsfrist 29. april 2024.

2 Kommentarer til spektrum, blokinndeling, frekvenstak og prosess for tildeling

Telia støtter forslaget om en administrativ tildeling på 2400 MHz fordelt på tre 800 MHz blokker og at frekvenstaket settes til 800 MHz. Når det gjelder plassering i båndet står Telia fast ved vårt tidligere innspill om at Telia i utgangspunktet er fleksible på innplassering. Telia har derfor heller ingen sterke synspunkter på hvordan eventuell uenighet om plassering skal løses. Nkoms forslag om å overlate til aktørene selv å bli enige om innplassering i båndet innen en gitt tidsfrist etter at utlysingsperioden er avsluttet virker fornuftig.

3 Kommentarer til vederlaget

Telia mener det foreslåtte vederlaget på 115 MNOK er for høyt.

Ved fastsettelse av minstepriser for rettigheter til å bruke radiospektrum skal det ifølge prinsippet i ekomdirektivet artikkel 42.2 tas utgangspunkt i frekvensenes mulige alternative bruksområder. Bestemmelsen er foreslått implementert gjennom ny ekomlov, men prinsippet er etter Telias syn gyldig også ved prissetting etter gjeldende ekomlov.

I utgangspunktet ser Telia kun to mulige alternative bruksområder, lokale lisenser og nasjonale radiolinjer. Lokale lisenser er det allerede avsatt 850 MHz til. Når det gjelder nasjonale radiolinje lisenser gjennomførte Nkom i 2020 en auksjon for 10-38 GHz. I auksjonen ble til sammen 3925 MHz solgt (814 MHz forble usolgt). Den totale auksjonsprisen ble 34,3 MNOK, som tilsvarer 7 MNOK for 800 MHz. Etter Telias syn vil dette være en riktig verdi for 800 MHz også for 26 GHz båndet.

Nkom har i stedet for å vurdere alternativ bruk, basert vederlaget på en intern beregning som viser at gjennomsnittet for europeiske tildelinger er 116 MNOK. Telia mener dette er feil fremgangsmåte, og har i tillegg innvendinger til selve verdiberegningen:

- For det første blir det etter Telias syn feil å inkludere land som har auksjonert ut mindre enn 2400 MHz spektrum ved beregningen av vederlaget, ettersom lite tilgjengelig spektrum medfører høy etterspørsel og dermed høyere pris. For eksempel ble det i Italia kun tildelt 1000 MHz spektrum totalt som presset auksjonsprisen opp til et kunstig høyt nivå. Prissettingen i Norge må reflektere at det ikke er overskuddsetterspørsel.

Selskapsinformasjon

Telia Norge AS
Postboks 4444 Nydalen
0403 Oslo, Norge
Organisasjonsnr.: 981 929 055
Kontonummer: 7058.06.71290

- For det andre mener Telia det blir feil å justere auksjonsprisen for omsetning per kunde, ARPU. Høyere omsetning per kunde i Norge henger sammen med høye investeringskostnader, og å øke investeringskostnadene ytterligere vil forsterke effekten. Telia viser i denne sammenheng til at Nkom blant annet ved reguleringen av Marked 15 har gitt uttrykk for at prisnivået på mobiltjenester i Norge er for høyt. Det virker da motstridende og samtidig justere auksjonsprisene for ARPU, som igjen vil føre til høyere kostnader for operatørene og høyere priser for sluttbrukerne. Totalkostnaden for spektrum i Norge per innbyggere er allerede høyere enn alle andre land Telia opererer i.
- For de tredje bør tallene vektet på bakgrunn av befolkningensmengde, slik at prisene fra land med flere innbyggere tillegges større vekt i gjennomsnittsberegningen enn land med færre innbyggere.

Dersom man kun tar utgangspunkt i de landene fra Nkoms egen oversikt som har utlyst minst 2400 MHz (Finland og Spania) og justerer for befolkningensmengde gir våre beregninger et gjennomsnitt på 37 MNOK. Dette bør være det maksimale pristaket etter Telias syn, selv om tallene som nevnt ikke burde vært justert etter ARPU. Telia viser i denne sammenheng også til forberedelsene til den kommende 26 GHz auksjonen i Storbritannia der det er satt relativt lave minstepriser (korresponderer til ca 14 MNOK i Norge etter våre beregninger).

Høye investeringskostnader i telekombransjen er en utfordring for utbyggingen av høyhastighetsnett, og er blant annet fremhevet som en utfordring i kommisjonens White Paper «How to master Europe's digital infrastructure needs?». I punkt 3.2.5.2 vises det til viktigheten av at spektrumsvederlagene må reflektere markedsprisen:

“Spectrum efficiency and investment incentives should be considered a priority, subject to competition considerations, in market shaping measures for example as regards reservation for new entrants or spectrum caps and overall design of auction processes. In this respect, it should be noted that, while auction prices for 3G and 4G were even higher, 5G auctions implemented in Europe between 2015 and 2023 still raised around EUR 26 billion, not to mention the administrative charges due to national authorities for spectrum management. This amount was paid by operators, in addition to the investments necessary for the deployment of the network infrastructure. The consequence thereof (particularly in cases of artificial increase of the spectrum price without adequate market justification) has been roll-out delays and suboptimal network quality and performance to the detriment of consumers and businesses. To help bridge the significant investment gap in the deployment of advanced communications networks, the financial burden could be alleviated by adopting bidding processes geared towards infrastructure investments.”

Nkoms foreslåtte vederlag innebærer etter Telias syn nettopp at det fastsettes en pris som er høyere enn det som er reflektert i markedsforholdene. Som Nkom selv skriver, er det stor usikkerhet til bruken av båndet, som er reflektert i liten eller ingen konkurranse om frekvensene, samt relativt lave minstepriser i andre land. Usikkerheten rundt bruk skyldes særlig at de utlyste frekvensene har kort rekkevidde og er sensitive for blant annet vegetasjon og andre små objekter. Spektrumet er derfor krevende og dyrt å utnytte. Den korte rekkevidden gjør videre at spektrumet ikke er egnet til å utvide flatedekningen, kun for å oppgradere kapasiteten i avgrensede områder. Disse forholdene tilsier lav minstepris også i Norge. I tillegg må det hensyntas at det også skal betales årlig sektoravgift til Nkom etter ekomloven § 12-1.

Telia er ennå ikke ferdig med å beregne verdien på en tillatelse, men vurderer likevel at en utsalgspris på 115 MNOK potensielt vil kunne lede til en lignende situasjon som oppsto i Spania, der bare deler spektrumet endte opp med å bli solgt gjennom auksjonen. Dette på tross av at den spanske prisen omregnet til norske forhold i henhold til Nkoms oversikt kun var 28 MNOK, altså langt lavere enn det nivået Nkom har foreslått. Etter Telias syn er det også en generell trend at mmW bånd har blitt priset lavere de siste årene som følge av usikkerhet rundt bruk.

Telia mener at et riktig og rimelig nivå for 800 MHz i Norge ligger et sted mellom 7 og 37 MNOK for 800 MHz. For øvrig støtter Telia Nkoms forslag om at det ikke pålegges årlige frekvensavgifter for 26 GHz-båndet.

4 Kommentarer til frekvenstillatelse og vilkår

Når det gjelder varighet, mener Telia at tillatelsen bør gis en varighet på 20+5 år .Telia støtter de foreslåtte synkroniseringsvilkårene.

5 Avslutning

Telia ønsker et møte med Nkom for å utdype innspillene til vederlagsberegningen. Telia ønsker også at Nkom i forkant av tildelingen er åpen om hvordan eventuelt usolgt spektrum vil håndteres videre.

Med vennlig hilsen

Telia Norge AS

Ingvill Meinich

Advokat

